

Politika/ Intervju

ANDREJ PLENKOVIĆ

**SDP NE ZNA
VODITI ZEMLJU
A HDZ NE ZNA
BITI U OPOZICIJI.
TREBA
PROMIJENITI
VLAST**

**DRAGO PRGOMET JE
IZABRANI ZAMJENIK
PREDSJEDNIKA HDZ-a,
IMA PUNI LEGITIMITET
U IZRAŽAVANJU SVOG
STAVA. MISLIM DA JE
DOBRO DA IMAMO
RASPRAVU, DA SE
NUŽNO NE SLAŽEMO
BAŠ OKO SVEGA**

**HDZ NEĆE
OTIĆI U DESNI
GETO, MA KAKO
TO NEKI ŽELJELI**

Programski, čitate li naše dokumente, ne može se primjetiti nikakav odmak u desno, što bi HDZ oslabilo

HDZ Karamarko je preuzeo vrlo zahtjevnu ulogu. Naši protivnici bi nas rado

RAZGOVARAO: **DAVOR IVANKOVIĆ**
SNIMIO: **GORAN JAKUŠ/PIXSELL**

Sa svojih netom navršenih 43 godine, Andrej Plenković pripada mlađoj grupi hrvatskih političara. Kolege iz klupa Pravnog fakulteta u Zagrebu bili su mu i aktualni premijer Zoran Milanović i ministar pravosuđa Orsat Miljančić, a s Milanovićem ga povezuje i dugogodišnji rad u hrvatskoj diplomaciji. Sada je, međutim zabrinut za svog bivšeg kolegu koji "puca" na premijerskom zadatku. Plenković je, međutim zvijezda u osponu HDZ-a, već izgrađen kao važni "časnik za vezu" stranke s EU i NATO institucijama.

„Zašto bi birali glasali za HDZ na izborima za EU Parlament?”

Stoga što Program HDZ-a, "Hrvatski glas u Europi", identifikira ključna područja koja su danas relevantna i u Hrvatskoj i u EU. Znači, konkurentnost gospodarstva, korištenje fondova EU za ravnomjerni razvoj svih područja Hrvatske, zapošljavanje posebnih mladih, potporu poljoprivredi i ribarstvu, prometno, energetsko i digitalno povezivanje s EU, zaštitu okoliša i očuvanje hrvatskog identiteta. Ujedno sastavili smo listu kompetentnih ljudi koji su u proteklih godinama dali značajan doprinos europskom putu Hrvatske u izvršnoj zakonodavnoj vlasti.

„Zašto se onda kaže da u EU Parlament države ne šalju svoje jače političare?” To nije točno. Kada pogledate strukturu EU zastupnika iz zemalja Srednje i Istočne Europe, među njima ima i bivših premijera i ministara. U ostalim zemljama solidan je broj onih koji su prije toga bili u izvršnoj vlasti svoje države. No, za razliku od prije kada je Europski parlament bio percipiran kao udaljavanje od nacionalne politike, danas je on postao stepenica u karijeri političara koji se vraćaju na svoju nacionalnu političku scenu, npr. slovenski predsjednik Pahor.

„Visoko ste plasirani na listi HDZ-a, na drugom ste mjestu. Znači da je zaboravljeno to što ste na unutarstranačkim izborima bili kandidat Jadranke Kosor za zamjenika predsjednika HDZ-a?”

Na listu me predložio Gradski odbor HDZ-a Zagreba, Predsjedništvo je to potvrdilo. Vodili su računa o mojim aktivnostima kao promatrača u Europskom parlamentu i zastupnika u Hrvatskom saboru. 18 godina bavio sam se EU poslovima kao diplomat i državnim tajnik. Mislim da je unutarstranačka demokracija u HDZ-u pozitivna, a za mene su izbori u stranci bili završeni 20. svibnja prošle godine.

„Prigovaraju vam što je na listi predsjednica HSP-a Ante Starčević, Ruža Tomašić. Kritičari se pitaju što na listi za EU Parlament imaju tražiti euroskeptici ili eurofobi?”

Kada smo radili sporazum o koaliciji s HSP-om dr. Ante Starčević, razgovarali smo u skladu s programskim načelima te stranke. Jedna od njihovih strateških postavki stranke je i članstvo RH u NATO-u i EU. Retorika pojedinih lidera te stranke u vremenu održavanja referenduma u RH o ulasku u EU nije bila nužno protivljenje ulasku Hrvatske u EU, nego su njihovi argumenti više išli u smjeru problematiziranja jesmo li spremni za ulazak u EU. Nove okolnosti nastupaju i. sprtnja i uvjeren sam da će nas koalicijski partneri znati prepoznati načine da unutar EU promovira one vrijednosti koje su njima programski najvažnije.

„Koliko su euroskeptici sada zastupljeni u EU Parlamentu?” Ima ih ispod 10% od ukupno 754 zastupnika. EU je demokratska tvorevina i prirodno je da u Parlament budu iza-

brani i oni koji se ne slažu s EU kao političkim projektom, te se više za zalažu za suradnju nacionalnih država u Europi. No, važno je da na izborima za Europski parlament birajući promišljaju da njihov glas bude koristan. Tamo će biti 12 hrvatskih zastupnika, ali će se njihova snaga multiplirati s obzirom na političku skupinu kojoj pripadaju. HDZ pripada obitelji Europske pučke stranke, koja je najveća i najutjecajna politička skupina u Parlamentu i ima 270 zastupnika. Sigurno je, dakle, da će zastupnicima HDZ-a biti lakše zalagati se za hrvatske interese jer će raspolagati s potporom praktički trećine članova Parlamenta.

„Kazali ste da je Predsjedništvo HDZ-a prepoznalo veće zasluge, no u javnosti je prisutna teza da vri stranke, naprotiv, ne za sačiniti stranačku nadogradnju i da stranci nedostaju „Plenkovići”?”

Posljedice Sanaderovog razdoblja u HDZ-u osjećat će se još dugi niz godina. Zadaća konsolidacije koju ima Predsjedništvo stranke i predsjednik Karamarko vrlo je zahtjevna. Postoji tendencija kod naših političkih protivnika i komentatora da bi rado vidjeli HDZ na desnom kraju političkog spektra u Hrvatskoj, ali ja sam uvjeren da mi svi osjećamo, a vidjelo se to pogotovo na našoj klauzuri u Opatiji, kao i na motivacijskom Saboru u Cibini, da je HDZ velika politička stranka koja pokriva prostor desnog centra. HDZ ima i ljude i program koji mogu privući ono biračko tijelo kojeg svjetonazorski u Hrvatskoj najviše i ima.

„Nije li upravo izričaj predsjednika Karamarka, pa i nekih drugih iz vrha stranke, znak da HDZ ipak više klizi u desno nego što bi to bio desni centar?” Mislim da je glavna namjera predsjednika Karamarka bila reafirmacija pozitivnih vrijednosti HDZ-a iz 90-ih, od državnosti i domoljublja do vrijednosti Domovinskog rata, a koje su posljednjih desetak godina donekle pomaknute u stranu. Birajući članstvo HDZ-a jako cijenje postignuća prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana, i vjerujem da je predsjednik Karamarko prepoznao što treba "podcrtati". No, glavna zadaća HDZ-a treba biti okretanje budućnosti prema interesima hrvatskih

Kampanja za EU parlament praktički nije vidljiva. U medijima nema sučeljavanja, rok je prekratak, a Josipović je popustio Kukuriku koaliciji

građana i to je ono što birajući očekuju. Programski, čitate li naše dokumente, ne može se primijetiti nikakav odmak u desno, što bi HDZ oslabilo i getoiziralo. **„No, pogledamo li koalicijski kapacitet HDZ-a u ovom trenutku, on ne izgleda isušivo uvjerljivo, a analitičari se slažu da svakako nije dovoljan za preuzimanje vlasti?”**

Prema analizi rezultata s parlamentarnih izbora 2011. može se vidjeti da su upravo ove dvije stranke, HSP AS i BUIZ, bile u nižu izbornih jedinica jako malo ispod praga. Što znači da je izgubljeno puno glasova. Imajući u vidu da je na izborima za Europski parlament Hrvatska jedna izborna jedinica, cilj je da se što manje rasipaju glasovi koji prirodno pripadaju desnom centru. Naravno da bi nama bilo drago da su stranke poput HSS-a trenutno u boljoj političkoj situaciji. HSS je naša sestrinska stranka koja pripada europskim pučanima. I dalje ćemo graditi svoj koalicijski potencijal, ali ga moraju izgraditi i potencijalni partneri.

„Kako se nosite sa saznanjem da sve

veći dio hrvatskog biračkog tijela izbjegava glasati i za lijevu i za HDZ-ovu koaliciju, da se tako otvara prostor ka trećem putu?

To što birajući neće podržati aktualnu Kukuriku koaliciju jest očekivano, jer su razočarani što nisu ispunjeni obećani ciljevi, a i stoga što nema gospodarskog rasta, ulaganja, veća su porezna opterećenja i što se ne vidi kraj ovog kriznog situaciji. Pored toga u zadnjih nekoliko godina u Hrvatskoj je poljuljano povjerenje građana opećenito prema političkim strankama, a to je krupniji problem.

„Poljuljano je povjerenje prema velikim strankama.

Ja ne vidim scenarij u Hrvatskoj koji bi mogao dovesti do nekog trećeg puta ili do nekih stručnih i tehničkih vlada. Do njih u demokracijama dolazi, ali rijetko i u ovom trenutku ne vidim razloge za takav scenarij. Naprotiv, u zemljama EU bilo je nekoliko pokušaja i eksperimenata novih stranaka i političkih pokreta, a nakon njih primjećuje se da se birajući vraćaju u politički mainstream. Upravo je zadaća velikih stranaka, kao što je HDZ, da se unutarnjom organizacijom i odabirom najkvalitetnijih ljudi, nudećem konkretnih programa, dođe u poziciju da ponovno može steći povjerenje birača. Moram priznati da i atmosfera u javnosti, zbog određenih okolnosti proteklih godina, nije povoljna, ali mislim da će se pomaci vidjeti već na europskim izborima. Ovi su izbori ključni i za aktualnu vlast i za HDZ.

„A lokalni izbori?” Oni se teže mogu s time mjeriti, jer su situacije raznovrsne po županijama, a dosadašnje vlasti i koalicije na toj razini variraju. Europski izbori su nacionalni izbori s EU-dimenzijom, a s lokalnim i regionalnim posljedicama.

„EU izbori će dakle biti i najtočnija anketa o rejtingu stranaka?”

Bila bi da je predsjednik Josipović odlučio drukčije od volje aktualne Vlade i da nije pristao na odvajanje europskih od lokalnih izbora. Pristao je, a da vlast nije odradila političku edukaciju građana. Predizborna kampanja praktički nije vidljiva, a u medijima nema sučeljavanja. To nije u redu. Rok je prekratak, a potrošit će se značajni proračunski novci na odvoje izbore. No, HDZ je spreman za ove izbore. Ali nećemo biti zadovoljni ako demokratski legitimitet prvih 12 zastupnika bude podcijenjen zbog premanog izlaska birača.

„Što ste pomislili kada ste čuli da je ministar poljoprivrede Tihomir Jakovina bez razloga poslao obavijest da se u RH zabranjuje naziv „prošek”, zar u sadašnjoj vlasti više nema nikoga koji bi trebao poznavati tu problematiku?”

Ne znam da li je riječ o političkoj ili tehničkoj pogrešci, no ona je uzbudila hrvatsku javnost i to bez potrebe. Uvrštavanje prošeka na listu tradicionalnih naziva bilo je postavljeno u pregovaračkom procesu, ali se od toga odustalo zbog protivljenja s talijanske strane da ne žele zabnuti o "prosecca". No, mi taj zahtjev možemo ponoviti kad uđemo u EU. Razgovarao sam s nekoliko proizvođača, posebno s mog Hvara, i objasnio im da nema nikakvih prepreka

da nastave proizvodnju i prodaju prošeka na jedinstvenom tržištu EU.

„Što će se dogoditi u HDZ-u ako rezultati izbora ne budu zadovoljavajući?”

Nasja je ambicija na EU izborima osvojiti 5 mandata. HDZ je vjerodostojan na pitanju članstva u EU. Nadam se uspjehu koji će biti dobra uvertira za lokalne, a kasnije i parlamentarne izbore. Ne očekujem nikakve posebne učinke na stanje u stranci nakon održavanja ovih dvaju izbora.

„No sa svih medijskih strana se pritišće da valja organizirati nove stranačke izbore, jer s Karamarkom HDZ nema neke budućnosti?”

Moram priznati da unutar stranke i putujući sada u kampanji Hrvatskom nisam stekao takav dojam. Ne vidim aktivnost koja bi upućivala na takav zaključak.

„Karamarko, međutim, morate priznati, ne spada u one političare koji se dopadaju biračima, niti je sigurno da mu je to, osobno baš najvažnije?”

On je preuzeo veliku odgovornost i moj je dojam da ima energije i želje da konsolidira stranku i da ona poluču vrlo kvalitetan rezultat na idućim parlamentarnim izborima. U načelu, ipak se političari žele svidjeti biračima, jer se bez njihove potpore ne dolazi na vlast. Kako tko gradi svoj imidž, ne ovisi nužno samo o vašim aktivnostima, nego malo i o portretima koje drugi rade o vama.

„Svejedno, nije li baš čudno, apsurdno da u jeku nepopularnosti aktualne vlasti, Karamarko i HDZ to ne uspijevaju poentirati?”

Konsolidiranje HDZ-a još traje. U izradi je novi gospodarski program stranke, u koju je uključeno niz ugodnih ekonomskih stručnjaka. Radimo na dva pravca – s fokusom na gospodarska, socijalna i razvojna pitanja RH i s obzirom na europsku dimenziju. Činjenica je, međutim, da ankete pokazuju da to još nije prepoznato u javnosti, što znači da se moramo još angažirano boriti i za bolji imidž i bolji medijski tretman no što u ovom trenutku imamo. Tuje presudno važan i aktivizam na važnoj političkoj poziciji, onaj u Hrvatskom saboru. A HDZ ima daleko veće iskustvo upravljanja državom od SDP-a. Neki u šali kažu da se SDP ne snalazi na vlasti, a da se HDZ ne snalazi u opoziciji. Mislim stoga da je dobro učiniti sve da se ponovno vratimo na vlast.

„Kako uz „zbijanje redova” idu sporenja i dramatika oko istupa Drage Prgometa, zamjenika predsjednika HDZ-a, kakvim ocjenjujete njegove istupe i stil, teze da je on alternativna Karamarku?”

On je izabrani zamjenik predsjednika HDZ-a. Prgomet, dakle ima puni demokratski legitimitet u izražavanju svog stava. Pitanje je stila, dogovora unutar Predsjedništva stranke, o tome kako izlaziti s određenim političkim porukama u javnost. Ja njegove istupe ne doživljam kao remetilački faktor funkcioniranja stranke. Mislim da je dobro da imamo snažnu raspravu, da se nužno ne slazemo baš oko svega, no kada se zauzeme široka zajednička platforma, da onda svi angažirano i lojalno zastupamo stranku.

„To se u bivšem režimu zvalo „demokratski centralizam”?” U vrijeme interneta i društvenih mreža, to više nije usporedivo. Od modernih se političara sada očekuje veća individualnost.

„Kako tumačite zbivanja oko Jadranke Kosor?”

Cijenim njezin rad kao predsjednice Vlade, uradila je izuzetno puno u borbi protiv korupcije. Program gospodarskog oporavka je tada počinjao davati rezultate. Ponajviše cijenim njezinu odlučnost da završi proces pristupnih pregovora s EU u vrlo složenim okolnostima. Nakon poraza na unutarstranačkim izborima, mogla je postupati i drukčije u svom političkom angažmanu i biti politički korektiv, kao jedina bivša premijerka koja je politički aktivna. S te pozicije gradila bi novu fazu svoje političke karijere.

Naša je ambicija na EU izborima osvojiti 5 mandata. HDZ je vjerodostojan na pitanju članstva u EU. Nadam se uspjehu koji će biti dobra uvertira za lokalne, a kasnije i parlamentarne izbore

Euroskeptika ima ispod 10% od ukupno 754 zastupnika. EU je demokratska tvorevina i prirodno je da u Parlament budu izabrani i oni koji se ne slažu s EU kao političkim projektom, te se više za zalažu za suradnju nacionalnih država u Europi

Cijenim rad Jadranke Kosor predsjednice Vlade, uradila je izuzetno puno u borbi protiv korupcije. Nakon poraza na unutarstranačkim izborima, mogla je postupati i drukčije u svom političkom angažmanu i biti politički korektiv

Ne vidim scenarij u Hrvatskoj koji bi mogao dovesti do trećeg puta ili do nekih stručnih i tehničkih vlada. Do njih u ovom trenutku ne vidim razloge za takav scenarij. Naprotiv, u zemljama EU primjećuje se da se birajući vraćaju u politički mainstream

vidjeli u desnom ekstremu, ali naše mjesto je na desnom centru